

ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ • PATHS OF CULTURE

ΨΑΡΙ – ΚΟΡΥΦΗ ΣΤΑΥΡΑΕΤΟΣ – ΑΔΡΙΑΝΕΙΟ ΥΔΡΑΓΩΓΕΙΟ – ΨΑΡΙ

11,5 χλμ. / 4 ώρες (κυκλική διαδρομή)

Βαθμός δυσκολίας: διαδρομή μέτριας δυσκολίας

Ανηφορίζουμε δυτικά προς το «Παλιοχώρι» τον τόπο που βρισκόταν το χωριό Ψάρι μέχρι το 1785, όταν και καταστράφηκε ολοσχερώς από τον Νουρή-Μπέη της Κορίνθου. Η ανηφορική διαδρομή μας οδηγεί στην κορυφή του βουνού «Σταυραετός» (1.100 μ.). Θαυμάζουμε την καταπληκτική θέα μέχρι τον Κορινθιακό κόλπο και το βράχο του Ακροκορίνθου. Στην κορυφή αυτή κατέφυγαν οι κάτοικοι του χωριού αμέσως μετά την κατάληψη του Μοριά από τους Τούρκους (1460), εκεί πιθανότατα γεννήθηκε περίπου το 1520 και μεγάλωσε ο **Νεομάρτυρας Άγιος Νικόλαος από το Ψάρι**.

Προχωρώντας, η θέα προς τη Στυμφαλία γίνεται όλο και πιο συναρπαστική. Βλέπουμε νοπτά τον ημίθεο **Ηρακλή** να εξοντώνει τις **Στυμφαλίδες όρνιθες**.

Συνεχίζουμε στην κορυφογραμμή και φτάνουμε στο διάσελο «**Σιούρι**». Εδώ στάθηκε ο Γάλλος περιηγητής **Fr. Rouqueville** το 1817 και αναφώνησε πως «**Τίποτα στον κόσμο δεν συγκρίνεται με την «πένθιμη» θωριά της Στυμφαλίας**». Εδώ ο Ρωμαίος Αυτοκράτορας **Αδριανός** κατασκεύασε υπόγεια σήραγγα μέσω της οποίας διοχέτευσε τα νερά της Στυμφαλίας για να υδρεύσει την πόλη της Αρχαίας Κορίνθου.

Δεξιά μας το «**Απέλαυρο όρος**» με τα **υψικόρμα έλατα (Abies Cefallonica)** και τις συστάδες από **κέδρους (Cedrus libani)**. Εδώ και ο βράχος της «**Γιδόμαντρας**», για τον οποίον ο **Rouqueville** είχε υποθέσει πως πρόκειται για τον Βασιλικό τάφο του **Αίγυπτος**. Συλλέγουμε με φειδώ **μοσχομυριστό τσάι (Sideritis clandestina)** και **ρίγανη (Origanum vulgare)**.

Κατηφορίζουμε στο σημείο που το 218 π.Χ. ο Βασιλιάς της Μακεδονίας **Φίλιππος Ε'** κατέστρεψε το στρατό των Ηλείων υπό τον **Ευριπίδα**, ο οποίος εκστράτευε με σκοπό τη λεηλασία. Φτάνουμε στην έξοδο της «**σπράγγας του Αδριανού**» και το δρομάκι μας οδηγεί στο ιστορικό «**Χάνι του Γατσιόπουλου**». Θαυμάζουμε την περίφημη γέφυρα-αψίδα που είχε κατασκευάσει ο Αυτοκράτορας **Αδριανός** για να διοχετεύσει τα ύδατα της Στυμφαλίας προς την περιοχή του Αρχαίου Φλιούντα.

Ακολουθώντας στη συνέχεια τις γιδόστρατες, σε 30 περίπου λεπτά, φτάνουμε στην είσοδο του χωριού, ολοκληρώνοντας τη διαδρομή μας.

PSARI – STAVRAETOS SUMMIT – HADRIAN'S AQUEDUCT – PSARI

11.5 kms / 4 hours (circular route)

Degree of difficulty: medium

We climb westwards towards 'Paliochori', the place where the village of Psari was located until 1785 when it was completely destroyed by the Ottoman **Nouri-Bey** of Corinth. The steep uphill route leads us to the summit of the mountain 'Stavraetos' (1,100 m.). We admire the amazing view towards the Gulf of Corinth and the rock of Acrocorinth. After the occupation of the Morea by the Turks (1460) the inhabitants of the village fled to the summit of the mountain. It was there most probably that around 1520 the **Neomartyr St. Nicholas of Psari** was born and brought up.

As we progress, the view towards Stymphalia grows ever more impressive. We can imagine the demigod **Hercules** destroying the **Stymphalian iron-beaked birds**. We continue along the crest of the mountain and reach the 'Siouri' saddle. This is the place where the French traveller **Fr. Rouqueville** stopped in 1817 and exclaimed that '**Nothing in the world can be compared with the 'mournful' appearance of Stymphalia**'. Here the Roman Emperor **Hadrian** constructed underground tunnels through which the waters of Stymphalia were conducted to supply the town of Ancient Corinth.

To our right, lie the '**Apelavro Mountain**' and the lofty firs (*Abies Cefallonica*) and stands of cedars (*Cedrus libani*). Here is also the rock of '**Gidomandra**', which **Rouqueville** suggested was the royal tomb of **Epytos**. We are permitted to gather in moderation scented **tea (Sideritis clandestina)** and **oregano (Origanum vulgare)**.

We make our descent to the place where in 218 B.C. **Philip V**, King of Macedonia defeated the army of Ilia led by **Euripidas**, who campaigned with the aim of plundering the area. We reach the exit of '**Hadrian's tunnel**' and the lane leads us to the historic '**Chani tou Gatsiopoulos**' (Gatsiopoulos Inn). We admire the aqueduct which Emperor **Hadrian** had constructed to carry the waters of Stymphalia towards the area of Ancient Fliounda. We now follow the goat tracks and in about half an hour we complete our walk at the entrance to the village.

3 ▶ Σταυραετός Stavraetos

Ακολουθήστε τη σήμανση
Follow the signs

Αν θέλετε να στηρίξετε τα Μονοπάτια Πολιτισμού, παρακαλούμε επικοινωνήστε μαζί μας: T: 210 32 25 245 (εσωτ. 2) / email: sepi@ellinikietairia.gr

If you want to support the project Paths of Culture, please contact us: T: 210 32 25 245 (ext. 2) / email: sepi@ellinikietairia.gr

www.ellet.gr / www.monopatiapolitismou.gr

Με την ευγενική χορηγία του
Ιδρύματος Α.Γ. Λεβέντη

Kindly sponsored by
The A.G. Leventis Foundation

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Περιβάλλοντος και Πολιτισμού

ΔΗΜΟΣ ΨΙΚΥΩΝΙΩΝ
Τοπική Κοινότητα Ψαρίου

